

- донести розроблену стратегію до кожного рівня підприємства;
- адаптувати або трансформувати під неї систему організації бізнесу;
- спроектувати стратегічні цілі;
- забезпечити систему підтримки рівня конкурентоспроможності.

Модель ЗСП – це формат опису діяльності підприємства за допомогою деякого набору показників, що відповідають певним стратегічним перспективам. Найважливішою ознакою даної системи є тісний зв'язок з бізнес-процесами, до яких залучено максимальну кількість співробітників, з метою задоволення потреб споживачів. Саме зв'язок цих показників і забезпечує високий рівень конкурентоспроможності підприємства.

Впровадження збалансованої систем показників у діяльність підприємства має низку переваг. Перш за все, необхідно виділити, що такі переваги можуть бути як у короткостроковій перспективі, так і у довгостроковій. Перші носять здебільшого соціальний характер і відображаються у підвищенні мотивації, покращенні соціальної атмосфери підприємства. Другі проявляються у покращенні іміджу підприємства, його фінансово-ринкових показників. У таблиці 1 представлено переваги впровадження збалансованої системи показників.

Таблиця 1

Переваги впровадження збалансованої системи показників

Напрями діяльності, процеси, суб'єкти	Переваги
Процеси стратегічного управління	удосконалення системи внутрішньої та зовнішньої звітності; створення можливості точного реагування на зміни ситуації; узгодження цілей та сприяння їх досягненню; усунення домінування фінансових пказників; розширення стратегічних зворотних зв'язків та інформованості
Процес планування	прискорення та спрощення процесу планування; впровадження наскрізного процесу планування, що поєднує стратегічні та оперативні аспекти
Мислення співробітників	інтенсифікація процесо-орієнтованого мислення; покращення та заохочення процесу стратегічного навчання; покращення процесу реалізації стратегії через досягнення єдиного її розуміння; перехід до багатовимірного розгляду мислення та дій
Формування стратегії	покращення загального розуміння стратегії; переведення стратегії на операційний рівень; широке розповсюдження стратегії на кожному рівні та між рівнями прийняття рішень
Діяльність працівників	спрямування ініціативи та стимулювання робітників до прийняття вірних рішень; узгодження стратегії з цілями персоналу; ідентифікація та узгодження стратегічних ініціатив

Отже, як видно з таблиці, збалансована система показників є інструментом конкретизації, представлення і реалізації стратегії. Вона позитивним чином торкається не лише стратегічного планування, а й впливає на забезпечення конкурентоспроможності на тривалий період. Крім зазначених у таблиці переваг від впровадження ЗСП, позитивною рисою є поєднання різних показників, забезпечення взаємозв'язку між показниками та метою, яку підприємство ставить перед собою.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ БОРОШНОМЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Єрмакова А.О., ЛНАУ, м. Луганськ, Україна

Економічна стійкість борошномельних підприємств є доволі складним та багатограним поняттям, яке охоплює цілу низку господарських, виробничо-технологічних, фінансових та

техніко-економічних аспектів його діяльності. У значній частині господарча діяльність борошномельних підприємств пов'язана з ризиком, оскільки виробничий процес має свої особливості і цілком залежить від цінової ситуації на ринку зерна України, і як наслідок, має загрозу втрати внутрішньої стійкості та стабільності діяльності. Для ефективного функціонування та подальшого розвитку борошномельні підприємства потребують розробки дієвих механізмів управління всією фінансово-господарською діяльністю, які б могли забезпечити відносну стабільність та високий рівень їх конкурентоспроможності на продовольчому ринку. Основною умовою забезпечення стабільної, ефективної діяльності та розвитку підприємства є економічна стійкість. Втрата економічної стійкості підприємством може призвести до загрози банкрутства або зникнення. Саме тому, в останній час, актуальним і пріоритетним залишаються питання дослідження економічної стійкості. Завдяки вчасному виявленню відхилень та несприятливих тенденцій можна швидко зреагувати на зміну ситуації та уникнути негативних наслідків для роботи підприємства [3].

Організаційно-фінансовий механізм розвитку підприємства в контексті загальнотеоретичної і практичної площин визначається цілісним процесом, що охоплює фінансове забезпечення, можливості нагромадження та відтворення фінансових ресурсів, а також його регулятивний потенціал. Проблема оцінки та виміру рівня розвитку є цікавою та суперечливою, при цьому необхідно враховувати, що для виміру рівня розвитку необхідно створити адекватний комплекс математичних і неформалізованих оцінок, які повинні враховувати весь спектр складових і факторних залежностей [2].

Визначити рівень та резерви розвитку шляхом надання точного математичного значення досить складно. Вирішенню цієї задачі може сприяти поєднання математичної та вербальної оцінок, яке базується на аналізі чисельних показників. На основі дослідження найбільш розповсюджених методик аналізу фінансового стану та результатів може бути сформована система основних фінансових показників. На основі такої моделі можливе проведення розподілу для дослідження підприємств за величиною зміни рівня стійкості у динаміці.

У наукових працях і методичних положеннях представлено різноманіття методичних підходів до формування показників фінансового стану, що ускладнює методологічні засади та практичний інструментарій оцінки в Україні, який знаходиться на стадії формування. Потреба у розширеному відтворенні економічної стійкості зумовлює використання стратегічного підходу в управлінні. Використання методологічного та інструментарного потенціалу стратегічного менеджменту, для реалізації відтворюваної функції підприємства як системи, забезпечує відтворення його економічної стійкості у процесі розвитку. Застосування моделі оперативного управління, формуючи разові, реактивні, не відтворювальні інструменти забезпечення економічної стійкості без врахування стратегічних перспектив, захищає систему від загроз, конфліктів лише в короткостроковому періоді і дає короткострокові ефекти стійкості функціонування підприємства. Ефект інноваційного перетворення і стійкого розвитку при цьому як правило не забезпечується.

Включення моделі антикризового управління на стадії кризи також носить обмежений в часі короткостроковий характер і в більшості націлений на застосування реорганізаційних і реструктурованих заходів з відновлення платоспроможності боржника або його ліквідація. З позиції відтворювального підходу до керування економічною стійкістю антикризове управління виступає як необхідний компонент стратегічно орієнтованої системи менеджменту. В якості показників оцінки економічної стійкості аграрних підприємств у більшості випадків використовують загальноекономічні показники та окремі фінансові, а саме: показники рентабельності, прибутковості, платоспроможності й ліквідності (метод фінансових індикаторів) [5]. З метою забезпечення процесу стійкого економічного розвитку підприємства його керівництво повинно вміти раціонально прогнозувати його на рівні стійкого фінансового розвитку. Процес стійкого економічного розвитку потребує розробки інструментів розвитку. Одним з таких інструментів може бути баланс розвитку організації, в якому «фінансовий потенціал, а саме стан рахунків пасиву, гарантував би достатність засобів для покриття вкладень в основні фонди і виробничі запаси, які б дозволили генерувати направлення господарчих операцій, які в свою чергу призвели би к підвищенню і підтримці економічної стійкості підприємства» [4]. Організація, яка відповідає вимогам економічної стійкості, повинна зберігати

виробничі ресурси і підтримувати їх на достатньому рівні для здійснення ефективної діяльності як у короткостроковій, середньостроковій, так і у довгостроковій перспективі. Для реалізації такої тенденції підприємства повинні мати достатньо власних джерел і довгострокових позикових засобів для покриття не обігових активів і виробничих запасів.

Доволі поширеним є використання в методиках оцінки розвитку показників потенціалу, оскільки потенціал відображає сумарні ресурси підприємства, які слугують для досягнення мети діяльності. У науковій економічній літературі стійкість підприємства частіше розглядається тільки з позиції його фінансового положення, платоспроможності, рівня ймовірності банкрутства, а також як здатність господарюючих суб'єктів не відхилятися від траєкторії свого розвитку за темпами зростання прогнозованих показників при впливі на них зовнішніх і внутрішніх факторів. Практично стійкість підприємства зводиться лише до фінансової стійкості, що, на наш погляд, не цілком правильно. Перелік критеріїв оцінки економічної стійкості борошномельних підприємств повинен визначатися з урахуванням чинників які її формують, а саме: загальної, фінансової та стратегічної стійкості. Виникає потреба розробки загального коефіцієнту економічної стійкості, який у повній мірі надавав уявлення про рівень економічної стійкості підприємства.

З вищенаведеного, можемо зробити висновок, що кількість показників для вичерпного аналізу стійкості підприємства кожне підприємство вирішує на свій розсуд, але при цьому найбільш оптимальний набір критеріїв оцінки економічної стійкості підприємства повинен включати комплексний аналіз фінансового стану підприємства (фінансові індикатори), діагностику ймовірності банкрутства, аналіз тактичної і стратегічної безпеки підприємства, аналіз впливу чинників внутрішнього та зовнішнього середовища.

Література: 1. Бердникова Т.Б. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятий: Учеб.пособ. – М.: ИНФРА –М., 2002. – 215с. 2. Заюкова М.С. Методичні основи оцінки рівня розвитку переробних підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2009. - №8 (98). – С. 75-78. 3. Лобова Н.В. Критерії економічної стійкості аграрних підприємств // Агросвіт. – 2010. - №10. – С.65-68. 4. Лукьянов В.И. Баланс устойчивого экономического развития организаций // Пищевая промышленность. – 2008. - №1. – С.32-33. 5. Макаренко П.М. Показники оцінки економічної стійкості аграрних підприємств / П.М. Макаренко, Л.О.Чіп // Агросвіт. – 2008. – №24. – С. 35-38.

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ВИШУ ЯК ФАКТОР ЙОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Загорій А.М., ДВНЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», м. Луганськ, Україна

Освіта є фактором досягнення конкурентоспроможності країни у світі, впливає на соціально-економічні потреби людей, прискорюючи їх оновлення, її мета - усесторонній розвиток людини, суспільства, держави, адаптація людини до нових соціально-економічних умов, тощо. Сучасні освітні заклади це складні відкриті динамічні організації які впливають на навколишнє середовище, і у той-же час знаходяться під його впливом, мають відповідати новим вимогам інформаційного середовища. В результаті аналізу наукових джерел [1, 2], та інших, ми дійшли висновку, що під стійким (сталим) розвитком сучасного вишу варто розуміти такий, за якого ефективно вирішуються ключові питання його сьогоденного і майбутнього існування з урахуванням вимог нинішнього і майбутнього поколінь, підвищення якості освіти і освітнього середовища, насамперед, за умови відсутності виснаження, деградації людського капіталу. Концепція стійкого розвитку освітнього закладу має враховувати економічний, соціальний, екологічний, освітній, культурний аспекти його діяльності.

Рівень якості освіти безпосередньо пов'язаний з якістю людського капіталу, яка сьогодні повинна задовольняти багатьом вимогам. Делія В.П. в процесі підбору професійних кадрів для викладання і управління виділяє наступні критерії:

а) професори й викладачі повинні бути, а не здаватися одностудентами, подвижниками, партнерами, патріотами країни і свого навчального закладу, мати корпоративне мислення,